

Hverdagsaktiviteter hos mennesker med KOL: Udførelse, håndtering og anvendelse af hverdagsteknologi

RINA JUEL KAPTAIN,
ERGOTERAPEUT, LEKTOR, PH.D.

Thesis for doctoral degree (Ph.D.)
2020

Everyday life activities of people with chronic obstructive pulmonary disease: Performance, management and everyday technology use

Rina Juel Kaptain

Karolinska
Institutet

RIO@UCN.DK

Vejledere:

Anders Kottorp, Ph.d., Proff.
Tina Helle, Ph.d., Docent
Ann-Helen Patomella, Ph.d. Docent

UCN PROFESSIONSHØJSKOLEN

Karolinska
Institutet

Rationale

- ▶ Udfordringer ift. hverdagsaktiviteter, grundet vejtrækningsbesvær, sekretdannelse, hoste, udtrætning
- ▶ Lungerehabilitering i Danmark og internationalt – hverdagsaktiviteter er et anerkendt problem
- ▶ Evidensen er svag og kliniske retningslinjer er manglende

Overordnet formål med afhandlingen

At evaluere og undersøge
hverdagsaktiviteter herunder
brugen af hverdagsteknologi hos
personer med KOL, for at generere
viden, som kan anvendes indenfor
KOL-området

Studie 1

SCANDINAVIAN JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY
2019, VOL. 26, NO. 3, 226–234
<https://doi.org/10.1080/11038128.2017.1395910>

 Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

ORIGINAL ARTICLE

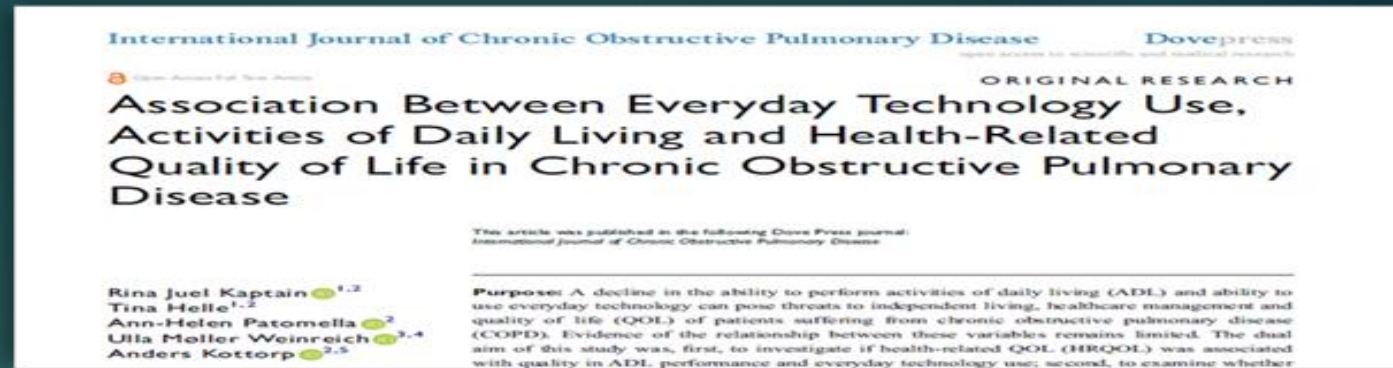
Inter-rater and test-retest reliability of the Danish version of the everyday technology use questionnaire

Rina Juel Kaptain^{a,b} , Anders Kottorp^{b,c} , Ann-Helen Patomella^b and Tina Helle^{a,b}

^aDepartment of Occupational Therapy, Department of Research and Development, University College North, Aalborg, Denmark;
^bDepartment of Neurobiology, Care Sciences and Society, Division of Occupational Therapy, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden;
^cDepartment of Occupational Therapy, College of Applied Health Sciences, University of Illinois at Chicago, Chicago, IL, USA

- ▶ **Formål:** At undersøge inter-bedømmer og test re-test reliabilitet, samt validitet af den danske version af Everyday Technology Use Questionnaire (ETUQ), når anvendt hos ældre med og uden KOL
- ▶ **Metode:** ETUQ blev oversat til dansk. 47 deltagere med og uden KOL blev interviewet med ETUQ. Data blev analyseret ved at anvende Svenssons metode for parrede data samt Rasch analyse
- ▶ **Resultater:** Dansk version af ETUQ er valid og reliabel for anvendelse i en dansk kontekst

Studie 2

- ▶ **Formål:** At undersøge om der var sammenhæng mellem sundhedsrelateret livskvalitet, ADL udførelse og brugen af hverdagsteknologi
- ▶ **Metode:** 80 deltagere med KOL. Undersøgt med SF36, AMPS og ETUQ. Data analyseret gennem deskriptiv analyse og multipel regressionsanalyse
- ▶ **Resultater:** ADL udførelse og brugen af hverdagsteknologi er fundet at have sammenhæng med sundhedsrelateret livskvalitet

Studie 2

Multivariabel regressionsanalyse for HRQOL

Variabel	p-værdi
Uddannelsesniveau	0.616
Bo status	0.240
Lungefunktion (FEV1 predicted)	0.959
Antal år med KOL	0.023
Evnen til at anvende hverdagsteknologi	0.006
Antal relevante hverdagsteknologier	0.015
ADL evne (motor)	0.000
ADL evne (process)	0.491

Studie 4

New Insights into Activities of Daily Living Performance in Chronic Obstructive Pulmonary Disease

Rina Juel Kaptain ^{1,2}

Tina Helle^{1,2}

Ann-Helen Patomella ²

Ulla Møller Weinreich ^{3,4}

Anders Kottorp ^{2,5}

- ▶ **Formål:** At undersøge kvaliteten af ADL udførelse; og at undersøge relationen mellem observation og selv-rapport ved evaluering af ADL udførelse og evnen til at anvende hverdagsteknologi hos mennesker med KOL
- ▶ **Metode:** 84 deltagere med KOL blev evalueret via ETUQ, AMPS og ADL-I. Data blev analyseret gennem deskriptiv statistik og Pearson's korrelation
- ▶ **Resultater:** Der var begrænsninger i ADL udførelse, på både aktivitet-niveau og færdighedsniveau. Lav til moderat korrelation mellem observeret og selv-rapporteret ADL udførelse og brug af hverdagsteknologi

Fordeling af parrede mål for ADL motor og ADL proces evne iff. cut-off (N=84)

	n (%)	Clinical interpretation of the ADL motor and ADL process cut-off measures (Fisher 2011)
Motor ability above 1.5 logit and process ability above 1.0 logit	23 (27.4)	Best predictor of functioning independently in the community
Motor ability below 1.5 logit and process ability below 1.0 logit	31 (36.9)	Best predictor of need for assistance to live in the community
Motor ability above 1.5 logit and process ability below 1.0 logit	2 (2.4)	When ADL motor and ADL process measures do not fall within the same decision zones, the ADL process ability cut-off is used as the best predictor of need for assistance to live in the community
Motor ability below 1.5 logit and process ability above 1.0 logit	28 (33.3)	

Studie 3

Juggling the management of everyday life activities in persons living with chronic obstructive pulmonary disease

Rina Juel Kaptain , Tina Helle , Anders Kottorp & Ann-Helen Patomella

- ▶ **Formål:** At beskrive, hvordan mennesker som lever med KOL oplever og håndterer aktiviteter i hverdagen
- ▶ **Metode:** 8 deltagere – kvalitative interviews. Interviews blev transkriberet ordret og analyseret via indholdsanalyse
- ▶ **Resultater:**

Table 3. Results represented by theme, categories and sub-categories.

Theme	Categories	Sub-categories
Juggling to manage everyday life activities with COPD	Consequences of COPD symptoms	Being aware of the body Use of extra time and effort Accepting help while resisting dependence
	Adjustment of activities	That's just how it is Giving up and letting go Staying active means everything
	Contextual aspects	The value of social relations Physical context being a hindrance

Konklusion

- ▶ Nedsat evne til at udføre PADL og IADL aktiviteter, herunder inddragelse af hverdagsteknologier – sammenhæng med sundhedsrelateret livskvalitet
- ▶ Komplekst at jonglere forskellige komponenter i hverdagslivet – konstant opmærksomme på deres kropslige symptomer og begrænsninger, relateret til KOL
- ▶ Anvender effektive strategier og tilpasninger ind i deres hverdagsliv, som påvirker deres aktivitets-identitet positivt
- ▶ Værdifulde og værdsatte aktiviteter er ikke altid i fokus og ikke prioriteret hos deltagerne

Konklusion

- ▶ Hverdagsteknologi er en integreret del af hverdagslivet med KOL - hos nogle af deltagerne, opleves der begrænsninger med at deltage i teknologi-relaterede aktiviteter
- ▶ Stiller krav til ergoterapeuter om at holde sig opdateret ift. teknologi og en accept af de udfordringer det vil være, både at evaluere brugen af teknologi og understøtte denne brug hos mennesker med KOL

“The lungs will not
improve – but daily
life can”

Jeannette Pols, 2011